

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут, а ПРЕМА ПОТРЕБИ И ВИШЕ ПУТА НЕДЕЉНО. ПРЕТПЛАТА СЕ ПОЛАЖЕ У НАПРЕД, И ТО НАЈМАЊЕ ЗА ПОЛА ГОДИНЕ, КОД СВИЈУ ПОЛИЦИЈСКИХ ВЛАСТИ, И ИЗНОСИ: 20 ДИНАРА НА ГОДИНУ ЗА ДРЖАВНА И ОПШТИНСКА НАДЛЕШТВА, А ЗА СВЕ ДРУГЕ ПРЕТПЛАТНИКЕ У ОПШТЕ 12 ДИНАРА ГОДИШЊЕ. ЗА ИНОСТРАНСТВО: ГОДИШЊЕ 24, ПОЛУГОДИШЊЕ 12 ДИНАРА У ЗЛАТУ. ПОЈЕДИНИ БРОЈЕВИ „ПОЛИЦИЈСКОГ ГЛАСНИКА“ НЕ ПРОДАЈУ СЕ. РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЋАЈУ.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Његово Величанство Краљ Петар I, благоволео је, на предлог Министра Унутрашњих Дела, поставити:

за начелника прве класе среза млавског Божидара Ђурића, секретара исте класе начелства округа чачанског, по службеној потреби;

за начелника прве класе среза рзжањског Др. Душана Ђ. Миловановића, комесара железничке полиције у Пироту у рангу начелника среског исте класе, по службеној потреби;

за комесара железничке полиције у Пироту у рангу начелника среског треће класе Косту Петровића, начелника исте класе среза лужничког, по службеној потреби;

за начелника треће класе среза лужничког Владимира Стојановића, полициског писара прве класе среза грочанског; за начелника треће класе среза рачанског Живојина Степановића, полициског писара прве класе начелства округа топличког;

за полициског писара прве класе среза подунавског Пр-драга М. Об-кнежевића, полициског писара исте класе среза млавског, по службеној потреби;

за полициског писара прве класе среза посаво-тамнавског Милорада Ристића, полициског писара исте класе среза мачванског, по службеној потреби, и

за полициског писара треће класе начелства округа топличког Михаила Станојевића, полициског писара исте класе у оставци.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 7. фебруара 1912. године, у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Петра I, на предлог Министра Унутрашњих Дела, решено је:

да се Николи Величковићу, полициском писару друге класе среза рамског, уважи оставка, коју је поднео на државну службу.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 7. фебруара 1912. године, у Београду.

СТРУЧНИ ДЕО

О ПОЈМУ ИСПРАВЕ У КРИВИЧНОМ ПРАВУ

од

ДР. ТОМЕ ЖИВАНОВИЋА

(НАСТАВАК)

(1) Кад се објективно може утврдити, да је воља издаваоачева, да и копија његовог писмена важи као оригинал. То је случај са штампаним проспектима. Но потребно је, да законодавац не захтева својеручни потпис имена издаваоачевог, као што је случај код менице.

(2) Кад се из копије види изјава преписачева, да се он слаже с оригиналом, јер је тада копија сама за себе изјава, сама за себе дакле чини исправу. Ово је случај н. пр. с овереном копијом каквог уговора.

2° Пројекат какве исправе, јер, он није изјава, већ припрема за изјаву. Не би према томе било кривичног дела из § 147. кад би ко лажан пројекат какве исправе употребио као пројекат.

ж) Да би извесно писмено служило за доказ права и правних одношаја, и према томе било исправа, потребно је, да се може познати издавалац истог, т. ј. онај, чија је изјава материјализована оним писменом, јер изјава без изјављивача је без значаја.

1° Није међутим потребно, да је издавалац изрично именован¹⁾. Но кад он није именован, потребно је, да се он може познати било искључиво из самог писмена (н. пр. на основу рукописа), као што је то случај с железничким билетом, било из писмена а у вези с другим околностима²⁾. Не би дакле било исправе, кад би се издавалац могао познати само помоћу околности, које леже потпуно ван садржине писмена³⁾.

¹⁾ Тако *Olshausen* § 267. 10, *Frank* § 267. III 4, *v. List* § 160 II 4, *Prot. Binding* 2 201, према коме писмено треба да је потписано или да је на њ стављен други који ручни знак.

²⁾ Уп. *Olshausen* § 267. 19. *Prot. Oppenhof* § 297, 58 (само из садржине писмена).

³⁾ *Prot. немачки Reichsgericht* у неким одлукама (*v. Oppenhof* § 267, 58).

2° Ако има потписа, он може бити механички (н. пр. штампилем).

3° Ако има потписа, није потребно, да је потписано име или фирма, већ је довољно и друго које означавање.

4° Ако је потпис непотпун, ипак ће писмено бити исправа, ако се само на горе наведени начин може познати издавалац.

5° Кад се потпис не налази доле, већ на неком другом месту, има се испитати, да ли тај потпис стоји са садржином писмена у таквој вези, да се њиме означава као своја она изјава, која је у писму садржана.

6° Писмено без датума може такође бити исправа, ако се од законодавца изрично не захтева. Но и овом случају могуће је, да то писмено служи као доказ у неком другом правцу¹⁾.

7° Кад се на писмену налази потпис, потребно је, да би био испуњен услов под ж) наведен, да се потпис објективно посматран појављује као потпис стављен или од самог онга, чије је име потписано, или од неког другог на потпис овлашћеног²⁾. Тако овај услов не би био испуњен, кад би исправа била потписана само са) „за (pro) Н. Н.“, јер се одавде не може видети, ко је тај, који је овлашћен на потпис. Зато се овако писмено не би могло сматрати као исправа, сем ако би се на други начин из његове садржине могло одредити, од кога потиче потпис³⁾.

з) Довољно је, да се је извесно писмено сматрало као исправа према праву, које је важило онда, кад је дело извршено. Без значаја је дакле за постојање кривичног дела у питању то, што према каснијем законодавству писмено г) је више исправа.

и) Прекрштавање какве исправе не мора увек значити, да она више не може служити за доказ, те да према томе није више исправа.

1) Уп. *Oppenhof* § 267, 64.

2) Уп. *Oppenhof* § 267, 63.

3) *Olshausen* § 267, 16.

О фалсификовању исправа.

1. Фалсификовање исправа је прављење и употреба лажних исправа (§ 147 ал. 1. к. з.¹⁾.

1. Радња се састоји дакле у прављењу лажне исправе и употреби исте. Она је према томе сложена из две радње, које могу бити једна од друге одвојене и по времену и по месту извршења.

а) У § 147 к. з. се разликују две врсте прављења лажних исправа:

1^о Прављење лажних исправа у ужем смислу („лажну асправу начини“²⁾ или подражавање. Оно претпоставља непостојање какве исправе, и састоји се у томе што се начини лажна исправа дајући јој вид праве исправе, т. ј. дајући јој вид, као да је издата од неког другог, а не од оног, који ју је у ствари издао. Лажна је дакле исправа овде она, која у ствари није издата од онога, који је у њој означен изрично или прећутно као њен издавалац, и која нема за подлогу какву праву исправу. Тако било би прављење лажне исправе у овом смислу, кад би А попуно менични бланкет и потписао као издаваоца Б без његовог одобрења. Не би међутим било прављења лажне исправе, кад је онај, који је другога без овлашћења потписао представио ово тако, као да је он овога потписао по његовом налогу, јер у таквом случају исправи није дат вид, као да је од другога потписана²⁾. Тако би се исто имало узети онда, кад би А уз од њега стављен потпис извесне њему стране фирме додао и свој потпис³⁾.

(1) Није међутим потребно:

а) Да је рукопис сличан рукопису онога, који је потписан као издавалац⁴⁾.

б) Да тобожњи издавалац у опште постоји. Може дакле бити потписано и у опште изрично или прећутно означено као издавалац и умрло лице, или лице, које не постоји⁵⁾.

γ) Да постоји такво име као оно, којим је тобожњи издавалац означен, јер нема никога, који би познавао сва могућа српска и страна имена⁶⁾.

(2) Није довољно то, што би неко потписао исправу каквим именом, које није његово. Поред тога је потребно, да исправа има вид исправе издате од самог онога, чије је име потписано. Тако ово неће бити случај, кад се из исправе види, да је А потписао повериоца Б као његов пуномоћник, а не да је то потпис стављен од самог Б. Тако исто онда, кад је ко депоновао своју ствар под лажним именом и под истим именом је квитирано; или кад је по споразуму с примаоцем издавалац употребио псевдоним. Сем тога је и тако, да онај, који је другога потписао, има право на то на основу пуномоћства датог му од носиоца потпи-

саног имена¹⁾. Тако то би био случај, кад би помоћник ставио фирмин штампил на какву исправу по овлашћењу свог шефа. Но наравно било би прављења лажне исправе, кад исправа има вид, као да ју је сам властодавац лично потписао; као и онда, кад је неко допустио другоме употребу његовог имена, да би се овај могао за њега издавати, јер у овом случају ће бити обмане о личности издаваоца²⁾. Ако би био потребан лични потпис издавачев, исправа би била лажна, кад би је ко други потписао по његовом овлашћењу. Тако исто и онда, кад је потребно писмено пуномоћје за потпис, а дато је усмено³⁾.

(ПСТАВИТЕ СЕ)

ПОУЧНО-ЗАБАВНИ ДЕО

ИЗ ЦРНЕ КЊИГЕ ЈЕДНОГ ПОЛИЦИСКОГ ЧИНОВНИКА¹⁾

скице из живота

— Josef Erler —

ВЕНЕЦИЈАНСКЕ ТАЈНЕ

„Ако хоћеш да учиниш једну велику услугу својој отаџбини, онда ме чекај вечерас у 11 часова, у црном домину, у Кафе Кадри на Марковом тргу. Знак за распознавање: жута трака на десном рамену. Лозинка: Audaces fortuna adjuvat.“

Црни домино са жутом ружом²⁾.

То је била садржина једног миришљавог писамцета, које сам нашао изјутра на дан Giovedì grasso, безумног четвртка године 186., на своме писаћем столу у канцеларији међу осталом поштом.

Изненађен загледах још један пут куверт, који сам већ био бадио. Адреса се слагала, била је искључена каква погрешка.

„Дакле нека рђава шала!“ била је прва помисао, која ми је прошла кроз главу. Ја нисам био непознат у старом, чувеном граду дуждева; мој позив створио ми је многа познанства у свима градским круговима, али није било ниједног познанства, које би могло послужити као база за какву галантну авантуру. Наравно, кад сам мало боље размислио, учинило ми се и то мало вероватно, да је когод хтео баш мене да узме за предмет какве рђаве шале. Колико сам се сећао, ја за то нисам никоме дао повода. Да није то онда можда била каква замка? То је могло бити пре могућно. Сви ита-

лијанци, па и венецијанци, нису гледали на аустро-угарску полицију најљубазнијим очима. То су донеле собом политичке прилике, а сем тога и по неки моји другови, што на жалост морам признати, допринели су својим осорљивим понашањем, да распире антипатије и да их на тај начин учине донекле оправданим. Венецијанци су сматрали за патриотско дело, да полициске органе драже из сигурне заседе разним пакосним угурсуздацима и да им на тај начин враћају мило за драго. И ако сам веровао, да дотле нисам уживао глас омрзнуте личности у оном делу становништва, са којим сам својим службеним радом долазио у тесан додир, ипак ми се чинило да није искључено, да то писамце треба да ме намами на један корак, чије би последице по мене биле врло непријатне.

На сваки начин било би најпростије и најпаветније, да чудноват позив сахраним у таму корпе за хартију заједно са толиким другим анонимним писмима, која нам често пута туцетима долазе, али од тога ме је уздржао особит, отмен мирис, који је струјао из писамцета и који је показивао, да замка — ако би је било — никако није намештена од какве грубе руке. Ја га гурнух у џеп од прсдука у намери, да у току дана још размислим о тој ствари. Али у ствари ја сам већ био решен, да одем на тајанствени састанак. Непозната лепотица — и сухопарни полициски чиновник има својих сањалачких момената — не треба да има никаква повода, да ме сматра за страшљивицу, па ма каква била њена намера.

* * *

Нешто раније пре 11 часова у вече седео сам, увијен у домино од црне свиле, у Кафе Кадри уз један шербет и посматрао узбуркан живот и кретање на Марковом тргу. Трг је због карневалске свечаности био данас нарочито осветљен и с тога је лично на неку велелепну балску салу, у којој се уз звуке војне капеле таласала тамо амо једна маса од хиљаде глава са безбројним маскама сваке врсте, шарено измешана, ђаскајући, шаљећи се и смејући се. То је био особит, редак приказ, који се мора видети, па да се тачно оцени његова драж. У истини ја му данас нисам поклањао ону пажњу, коју је он заслуживао — моје мисли била је од тога приказа одстранила она непозната дама, чије сам писамце носио у џепу. Да ли ће она доћи?

Стражар од тучи на звонику покрај цркве Св. Марка изби својим чекићем једанаести час. Ја сам механички бројао ударце. Они још нису били одзвонили, кад се једна рука спусти на моје раме. Погледам горе. Један црни женски домино са жутом ружом на рамену стајао је иза мене.

„Audaces...“ дошану ми он.

„Fortuna adjuvat“, допугих ја брзо.

„Онда хајде и пођи замком“.

Женски домино мету своју руку у моју и повуче ме из локала. Наш сусрет остао је не приметан. Таквих састанака и малих интрига био је данас пуно на Марковом тргу.

¹⁾ Уп. Binding 2 234, Frank § 267 V 1, Olshausen § 267, 26.

²⁾ Уп. Binding 2 234, пр. 3.

³⁾ Уп. Binding 2 234.

⁴⁾ Од данас почињемо доносити у Полицијском Гласнику један низ прекрасних скица, које је под горњим насловом у своје време издао познати дугогодишњи аустро-угарски полициски чиновник и писац Josef Erler. Писац је уметничким пером, на јединствено забаван начин описао своје доживљаје, које је лично доживео у дугој својој полициској каријери. Свака од његових скица, и ако кратка, у ствари је увек тема за читав какав роман или драму. Доносиће ове скице у добром преводу, ми пружамо својим читаоцима у истини врло лепу и поучну забаву.

Од уредништва.

¹⁾ Уп. Olshausen § 267, 30, Frank 267 V 1, § 161 1 a, Binding 2 232.

²⁾ Уп. Olshausen § 267, 30.

³⁾ Уп. Olshausen § 567, 30.

⁴⁾ Уп. Olshausen § 267, 30.

⁵⁾ Уп. Olshausen § 267, 31, Frank § 267 V 1, Binding 2 232.

⁶⁾ Уп. Binding 232/3.

Моја непозната тискала се самном кроз гомилу, која је готово била закрчила прокурације. Кад смо стигли на трг, онда смо опет могли мало слободније кретати се.

»Где ме водиш?« запитах моју пратиљу.

»Ка Пијацети«.

»А одатле?«

»Немој бити здраво љубопитљив; све ћеш дознати«.

Наш разговор би прекинут. Неколико панталона¹⁾, који су нам ишли у сусрет, хтели су да нас зауставе. Они су приметили, да ми носимо црна домина са жутом ружом и траком. Та црно-жута комбинација изгледа, да им се није допадала, јер су учинили неколико непријатељских примедба.

»Како је то несмотрено, што је она изабрала ту боју«, примети моја сапутница љутито.

»Ко — она?« упитам зачуђено.

Она не одговори, већ добади панталонима у чистом венецијанском наречју неколико речи, које су садржавале ништа мање него право ласкање, али које су постигле жељени резултат, јер смо добили слободан пролаз.

Без сметње доспесмо до Пијацете, а одатле до Мола. Моја сапутница пусти моју руку и даде знак једном гондолијеру, који је изгледа на њу чекао.

»Гондола је спремна, уђимо«.

»А куда ћемо се возити?«

»Нећемо далеко. Не губи нимало времена питањима, минути су скупоцени«.

»За један љубавни час?«

»За твоју отаџбину. Хоћеш ли још оклевати?«

Више нисам то чинио. Уђосмо у гондолу. Један светлосни зрак, који је на њу падао са једне лампаде на Мољу, показа ми да гондола има неки грб украшен једном круном. Тај грб нисам могао распознати, јер ме моја пратиља брзо гурну у унутрашњост гондоле па закључа за собом врата. Лађица се одмах крену и колико сам слутио удари правце за унутрашњост вароши испод моста уздаха. Нисам могао ништа видети, јер су сви прозорчићи и врата на гондоли били густо застрти.

Црни домино са жутом ружом сео је поред мене и уздану олакшано.

»Шта велиш?«

»Ништа, само сам радосна, што смо овде склоњени. Уплашио ме овај сусрет са панталонима«.

»Ја сам напротив приметно, да си се ти показала храбра«.

»Па морала сам из страха, да нас не открију и не познаду«.

»Па шта онда?«

»Јест онда — ти си из полиције, а ја Венецијанка. Ти ме разумеш?«

Да, ја сам је разумео, ма да то није тако пријатно звонило у мојим ушима. Али сада ми је било јасно, да ми није моја пратиља писала оно писамце, већ

да ме она само води по налогу неке друге особе. Тиме се објашњавало оно »она«, што јој се раније у љутини измакло са усана.

»Имаш ли поверења према мени?« запита ме изненада моја сапутница.

»Зар ти нисам то посведочио тиме, што сам пошао за тобом?«

»За доведе није требало много поверења. Али даље. Ја захтевам од тебе пуно поверење«.

»А у чему треба оно да се састоји?«

»Да допустиш да ти вежем очи«.

»Ах, чудноват захтев!«

»Али од кога не могу одустати. Ти не смеш знати, куда те водим«.

»Па ипак си казала, да ћу ја све дознати?«

»Јесте, више него што очекујеш. Али само под условом, који сам ти поставила«.

»А ако бих се ја устезао?«

»Бојиш ли се?«

»Зар бих онда био полицијски чиновник?«

»Мир, не помниш ту реч, ако нећеш да све поквариш. Ми нисмо сами«.

»Гондолијер — «

»Је поверљив и одан, али у извесној тачци код Венецијанца престаје поузданост«.

»Кад се ствар тиче нас. То ми ти велиш, свакако да утврдиш моје поверење према теби?«

Моја пратиља учини један покрет као да би слегнула раменима. Шта сам ја био њој? Она је сама признала, да је и она Венецијанка.

»Наједанпут гондола се заустави. У истом тренутку осетио сам, како ми се преко очију намаче нека веза«.

»Ни гласа и иди замном, ако ти је мио живот«, шапну ми моја сапутница. Притом ме шчепа за руку и поведе ме собом. Ону другу слободну руку завукох под свој домино и ухватих за напуњен револвер, који сам опрезно сакрио при себи.

Осетио сам, да ме је пратиља водила преко неколико степеница у неко осетно хладно двориште, а одатле неким уским степеницама на завојнице на неки горњи спрат. Нека врата окретоме се тихо на својим багламама и ми ступисмо у неки пријатно загрејан простор, чији је под био застрвен меким теписима. Нечујно смо корачали преко њих. Судећи по трајању пута мора бити, да је то био неки дуг коридор или неки низ соба, кроз које смо пролазили. Напоследку моја пратиља заустави своје кораке. Чуо сам, да је она у кратким паузама три пута куцнула на нека врата.

»Entrez« чу се изнутра неки потмуо женски глас.

Ми уђосмо.

Читав облак слатког, заносног мириса заструја према мени. То је био онај исти мирис, којим је дисало и оно писамце, које сам одјутрос добио. Чух како шапућу два женска гласа. Моја пратиља је по свој прилици извештавала о датом јој послу, али ја нисам могао разумети садржину тога извештаја.

»Господин комесар ће извинити, што сам га на тако необичан начин умолила, да ми дође, али су околности биле такве«, наједанпут допре до мојих ушију један соноран глас. »Да ли се смем поуздати у Вашу потпуну дискрецију?«

»Зар можете сумњати, кад сам сав у Вашој власти, лепа непозната госпоњо?« одговорих ја, осмеливши се тајношћу своје ситуације.

Један кратак, јасан као звоно смех био је одговор.

»Збиља, то је ласкање једнога слепца. Али не треба да и даље трпите. Розина, уклони господину везу са очију«.

Заповест је била одмах извршена. Ја сам видео себе у неком красном будоару, благо осветљеном једном ружичастом лампадом. Једна дама у врло елегантном неглижеу од чипака стајала је на неколико корака предамном и причвршћивала је густ вео, којим је мало ца увила своју главу. То је била нека fina непровидна тканина, какву можда носе оријенталке.

»Ви видите, да маскерада још није свршена«, рече она притом. »На жалост време је и сувише кратко, а да бих Вам могла дати ближа обавештења. Ви ћете ипак све појмити, чим се упознате са правим циљем Вашег бављења овде. Молим Вас, да с пуно поверења пођете замном. Розина, ти ћеш међутим чувати овде стражу«.

Дама подиже једну завесу од тешког сомота, која је служила као врата, и уведе ме у неки врло елегантан простор, за који сам по једној постељи, покривеној плавим свиленим завесама, закључио, да мора бити спаваћа соба непознате даме. Али мени није остало ни мало времена за даље разгледање. Моја водиља отвори једним притиском нека обложена врата у зиду и позва ме, да сиђем низ неколико степеница. Збуњен ја се зауставих. Степенице су водиле у један блистави мраморни басен.

»Мој кабинет за купање«, примети дама. »Не бојте се, басен је празан«.

»И ја треба...«

»Да сиђете у њега. То вам изгледа чудно, јелте? Па ипак разрешење те загонетке простије је и прозаичније, него што би ви могли и очекивати. Хоћете ли бити љубазни, да за један моменат будете сасвим мирни. Зар ништа не чујете?«

»На сваки начин чујем неки необичан шум, као жагор разних удаљених гласова.«

»Сасвим тачно. Само приближите своје уво овом отвору у виду шкољке уз цев за отицање воде«.

»Ах... невероватно!«

»Јелте? Чује се готово свака реч тако јасно, као да се говори у побочној соби. Па ипак уверавам Вас, да није близу оно место, одакле допиру ти гласови доведе. У грађевинама вароши старих дуждева не сме човека ништа да изненади. Ја сам сасвим случајно пронашла акустичку тајну овог кућула, а тиме сам открила и једну другу тајну, која је за мене од толиког истог интереса, колико и за Вас, дакако за Вас само у другом погледу. Ја Вам сада остављам отворено поље,

¹⁾ Панталони су талијанске карактерне маске, које представљају заљубљеног старца, са широким црвеним чакширама, које прелазе преко чизама.

јер нећу да Вас буним својим присуством. Кад будете довољно чули, наћићете ме у мом будоару“.

* * *

Нисам могао одмерити, колико сам дуго остао на овом свом чудноватом прислушкивалу; што сам чуо, било је за мене од тако великог интереса, да сам због тога сасвим заборавио на време. Када сам се поново вратио кроз спаваћу собу у будоар, затекао сам непознату даму у једној фотељи, главу наслонила на једну руку и како изгледа утонула у дубоке мисли.

Кад је чула моје кораке, спусти брзо на лице свој вео, који је била подигла и приступи ми.

»Но, јесте ли задовољни, знате ли сада све?“

»Све — сем главнога.“

»Имена, јелте?“ упита она живо.

»Јест, имена. Госпођа изгледа да је добро информисана“.

»Мон дјеу, па зашто сам проводила читаве сате на том прислушкивалу, које сте Ви мало час оставили?“

»Ви сте дакле дознали и за имена?“

»Нисам, господине комесаре, имена нису никада помињана. У Венецији су људи обазриви, јер знају, да једно несмотрено изговорено име може кадкад стати главе онога чије је“.

»Маркиза Л. на пример.“

»Милостиви Боже, Ви знате—“.

»Само то једно име, које је случајно у жустрини дебате излетело из устију неке даме, која је, како изгледа, душа тог тајанственог скупа. Оно ће бити довољно, да буде кључ за сва остала“.

»Тешко мени! О, Ви не смете сматрати, да сте чули то име; Ви га морате заборавити; чујте ме добро, господине комесаре, Ви га морате заборавити.“

»Па и кад не бих могао.“

»Ви ћете моћи. Размислите, да сте Ви овде у мојим рукама, да ја имам верно слуге, који ни од чега не презају, помислите на Венецију са њеним скровитим лагунима — не, не, немојте мислити ни на шта друго, већ само на то, да не злоупотребите моје поверење и да ми за ону велику услугу, коју сам учинила Вама и Вашој земљи, не плаћате тиме, да мој живот уништавате.“

»Умирите се, госпођо, ја ћу све учинити, што стоји у мојој моћи, али —“

»Не, не, никакво Али. У овоме случају не сме бити никакво Али — видите сами!“ Она жустро отрже с главе свој вео. Ја погледах у бледо као мрамор лице маркизе Л., чувене у целој Венецији са своје лепоте. Збуњен устухох један корак натраг.

»Појмите ли сад, господине комесаре, да Ви морате заборавити име маркиза Л. Ви нећете на својој души понети тако један страشان грех, да једну жену учините издајницом свога мужа. Ви ћете ме запитати, па зашто сам Вас онда дозвола овамо, зашто сам Вам открила тако страшну тајну? Из љубави према своме мужу, кога ја обожавам, из освете према лажљивој змији, која т жи да ми га отргне. Ви сте сами чули, да се на ономе скупу

налазила једна жена; та жена је глава завере, која се тамо снује. Она је повреник Ђузепе Гарибалди и то није био најрђавији избор тога опасног човека, што је баш њу послао овамо, да припреми терен. Где је била слаба љубав према отаџбини, ту су морале помоћи њене дражи и заводничке вештине; она је више њих запела и у своју мрежу удовила, па међу осталима најалост и мога супруга. Вама више није непознато у чему је ствар. Гарибалди се налази са својим добровољцима у близини границе, његова жељ за јуначким подвизима неда му мира, он цезне за новом славом и скројио је дрзак план, да једним препадом заузме Венецију. Њему ништа не изгледа немогућно и он се узда у становништво, да ће оно енергично учествовати у том неуспешном устанку. Ви знате и сувише добро, шта је овдашње становништво — једна несамостална маса, поводљива и мека као восак, ако наиђе на праве вође. Гарибалди је добро знао, да ту не сме изостати и Маркиз Л., једна од првих и најпопуларнијих личности у Венецији и зато му није ни изгледала сувише висока цена, ако би се она и Сињорина Маритана звала.“

»Маритана?“

»Јест, Маритана, прослављена италијанска балерина. Ја сам Вам жртвовала једно име, те да Ви зато заборавите име мога мужа. Мислим, да ћете свакако бити задовољни са том разменом. Тиме сам Вам посведочила пуно своје поверење; дајте сада и Ви мени обећање, да се због тога нећу кајати.“

»Не, маркизо, ја нећу према Вама бити незахвалник.“

»Срећна сам, што се нисам у Вама преварила, господине комесаре. Али сад је време, да се учини крај једној више него необичној ситуацији, у којој се овде налазимо. Пошто је загонетка разрешена, Ви ћте сада све разумети и нећете се срдити, што је Ваша очекивана карневалска авантура узела тако озбиљан обрт. Збогом!“

Она ми пружи своју нежну, малу руку и ја се нисам могао уздржати, а да на ту руку не притиснем један пољубак.

Непуних пола часа доцније гондола ме је понова код Пијацете вратила на суво. Ту су још тумарале безбројне маске у веселим поворкама. Мени је било, као да сам просањао неки фантастичан сан.

* * *

То није био никакав сан. У рану зору, када је Венеција још спавала најдубљим сном, изненадио сам играчицу Маритану својом посетом у пратњи двојице полицијских агената. У једној тајној прегради њеног гиздавог писаћег стола нашао сам њену интересантну преписку са Гарибалдиом, која је садржавала сва упуства за инсценирање опасне завере. Никада се не би могло слутило, да се конци то завере могу наћи у будоару једне чувене балерине. Само имена Венецијанаца била су попуњена шифрама, чији кључ нисмо могли наћи. Играчица, која је била ухапшена, такође их није хтела издати. Ускоро затим, после закључења бечког

мира, она је пуштена у слободу. Тиме су окончани кривични акти по предмету карневалске завере у Венецији из године 186..

Али се у њима није могло ништа наћи о томе, да се имало захвалити само љубомори једне жене, што покладни уторак, за када је био уговорен устанак, није постао најкрвавијим листом у историји поносне краљице Адрије.

С немачког М. Ј. П.

ВИДОКОВИ МЕМОАРИ

(НАСТАВАК)

Седамнаеста глава.

Ишао сам преко Пикардије ка Булоњ. У то време Наполеон беше одустао од похода на Енглеску и се великом војском беше отишао да ратује са Аустријом, али је још велику војску био оставио на обали Ламанша. У обојим логорима и у ономе на левој и у ономе на десној страни било је војске од свих родова оружја и војника из свију јевропских земаља: Италијана, Немаца, Пијемонтеза, Холандеза, Швајцараца и Ирланђана. Униформе су им биле врло различите а та разноликост могаше мени помоћи да се сакријем. Али сам тако исто мислио да не би било добро да се прерушавам и да позајмљујем одело, него да постанем у ствари војник. Међутим бавити се у Булоњи било је опасно докле год не бих нашао да се некако сакријем.

Једнога дана, кад сам ишао забринут и узнемирен више него обично, сретнем на тргу у горњој чаршији једнога поднаредника маринске артилерије, кога сам виђао по Паризу; он је, као и ја, био Артоац; уклицав се још као дете на једну државну лађу он је највећи део свога живота провео по колонијама, и зато што није долазио кући није ни знао за моју неприлику. Он ме је само сматрао као човека који воли угодно да живи и после неколико седељки у кафани, укочија сам га силно помагао, он стече високо мишљење о мојој вредности.

»Бога ти, Роже Бонтан!, шта радиш овде у Булоњи?«, упита ме он. — Шта радим? тражим да понова ступим у војску. — Шта, по други пут! Знаш ли да је данас врло тешко ступити? Слушај, ако хоћеш да примиш један савет... него... овде се не може комотно разговарати, уђимо код Галанда¹⁾. Упутимо се ка једној кафаници која је била у једноме ћошку на тргу. — А, добар дан, Парижанине²⁾, рече поднаредник кафецији. — Дobar дан, чича-Дифаји. Чим могу послужити? Оку слатке или љуте? — Свеца му, деда-Галанде, сматрате ли ви нас за погорелце? Ми хоћемо богату трпезу и тридесетогодишње вино³⁾. Затим се окрете мени: »Зар нису пријатељи пријатеља увек пријатељи? Признај то!« додаде ударајући ме руком и повуче ме у једно солце где г. Галанд примаше своје добро познате госте.

¹⁾ Човек који мисли само на задовољство. ²⁾ Пр.

Био сам врло гладан и са задовољством сам гледао спремање стола. Нека жена од двадесет пет до тридесет година, стаса, лика и склоности оних девојака које могу усрећити читаву чету, дође данам постави сто. Она је била Лијежанка, врло жива, врло весела и говорећи њеним наречјем правила је сваки час масне шале које изазиваху на смех поднаредника, очараног што она има толико духа. »То је свастика нашега домаћина«, рече ми он. »Ово су руке! Једре као клубе; округла је као буре, створена за задовољство!« У исто време Дифаји мазећи њене руке задирикуваше је лађарски, час привлачћи је на колена (јер је био сео), час љубећи јој сјајне образе пољупцима који су трептали и исказивали отворено уживање.

Признајем да сам ово једва гледао јер задржаваше постављање, али се госпођица Јованка (тако јој беше име) нагло отрже из наручја мога Амфитриона¹⁾ и врати се после са пола ђурке, са доста купуса и са две флаше вина и мету све то пред нама.

»У добри час! викну поднаредник, ево и за јело и за пиће; ја сам се искупио за добро место а за остало видећемо јер све што је у кафани на нашем је расположењу, треба само да дам знак. Зар није тако, госпођице Јованка?«, Да, друже, настави он, ја сам газда од куће«.

Честитао сам му на толиком богатству и почесмо и један и други јести добро. Прилично давно нисам био на оваквој гозби, наједом се богато. Флаше смо брзо празнили и мислим да смо отворили седму кад је поднаредник изашао, вероватно да сврши нужду, и врати се ускоро водећи две нове званце: једног пешачког комесара²⁾ и неког наредника. »Свеца му! волим друштво, каже Дифаји; ето тако, земљаче, рекруговао сам још двојицу: ја се разумем у регрутовању, ето питај ову гоеподу.

— Да, то је истина, прихвати комесар. Чича Дифаји-у припада част да уме изнаћи разлоге и да обрлатити регрута; кад помислим на то видим да сам био грдан шамшула кад сам могао пасти у такву клопку.

— Ти се сећаш тога још?

— Да, да, мој стари, сећам се тога, а сећа се и наредник кога сте имали дрскости да узмете за пуковског белажника.

— Е, а зар се није обогатио? Сто му громава! Зар не вреди више бити први рачуновођа међу топцијама него превртати акта у каквој канцеларији? Шта велиш на то комесару?

— Ја сам нашег мишљења, али...

— Али, али... ти би ваљда хтео рећи да си био срећнији кад си кантом захватао жабоквечину и залевао лале. Сећам се, кад смо се требали укрцати у Бресту на »Непобедни«, ти си пристао да пођеш само као цвећар на лађи. Пођимо, рекао сам ти, буди цвећар, капетан воли цвеће; а сваки има свој укус, сваки има и свој занат; а ја сам радио мој. Чини ми се

да те гледам још: био си збуњен кад те, у место да негујеш цвеће, одредише да маневришеш са једецима и кад си требао потпаљивати топове. То је био ватромет! Али не говоримо више о томе но пијмо! Де, земљаче, сипај друговима.

Узех да напуним чаше. »Видим, рече ми поднаредник, они ме не воле више и тако нас тројица не чинимо више друштво пријатеља. Истина је да сам их ја навео да падну у замку, али то све није ништа. Ја сам још као Свети Јован према осталим врбачима¹⁾; ви сте још жуто-кљунац и нисте познавали Бел-Роза, тај је тек био мајстор! Овакав какав сам, нисам баш био највчина, па ипак ме обрлати лакше него друге. Мислим да сам то већ причао, али поновићу ради земљача.

»Под старим режимом ми смо имали колоније: Француско Острво, Бурбон, Мартиник, Гваделуц, Сенегал, Гујану, Луизијану, Свети Доминго и друге, а сад? имамо једино острво Олерог; то је мало више него ништа, или како каже овај, то је под једном ногом имати земљу а очекивати за другу. Промена би нам могла све вратити, али о томе није ни мислити: свршена ствар; флотила трунџе у луци а остатке ће после спалити. Али ја и не примећујем да сам се удалио, овамо Бел-Роз; мислим да сам вам о њему почео причати.

(НАСТАВИТЕ СЕ)

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учињсна су нам ова питања:

I

Суд општине костајничке, актом својим Бр. 50, пита:

»Ова општина, до пре 5—6 година, имала је у заједници са општином крупњском повећи простор утрине и шуме своје, и тада је учинила поделу и овој општини дошло је око 200 хектара земље и шуме, о чему постоји и записник изборног суда о подели.

Порезу држави ова општина на исто имање плаћа код рађев. пор. одељења у Крупњу коју наплаћује пореско одељење.

Ова општина има за исту шуму и имање свога шумара, коме плаћа ради чувања шуме, а иста постоји до атара ове општине те је у саставу њеном, а у пописној књ. »Б« води се у атару крупњске општине.

Општина крупњска сваке године врши разрез приреза општинског на ову општину по непосредном порезу, а по распореду од пореског одељења, и тражи да јој ова општина плати тај прирез, али ова општина на то не пристаје, јер сматра да општина ова води бригу о своме имању, има свога шумара и стара се о имовној безбедности, а да општина крупњска од извршене деобе 28. августа 1905. године нема никаквог надзора на имању ове општине, јер је те године и

по књ. »Б« и по распореду пореза подељен и државни порез.

Моли се уредништво за објашњење што скорије:

Да ли ова општина треба да плати општински прирез општини крупњској, и да ли тај прирез припада општини крупњској или овој, а и кад би ова општина платила да ли тај прирез треба да прође кроз књиге општине крупњске а да дође као главни приход овој општини, јер само имање лицем постоји у овој општини?»

— На ово питање одговарамо:

По чл. 15. закона о непосредном порезу, порез на земљиште и зграде плаћа се у оној општини, где се имање налази.

Како се општински прирез наплаћује према суми и посредног пореза, долази овај са непокретних имања или других пореских објеката у општини, то и он припада оној општини, која наплаћује непосредни порез.

Према томе, кад се утрина те општине води по књизи »Б« у општини крупњској, па тамо и порезом задужује, онда се и општински прирез мора платити општини крупњској без обзира на то, што сама општина костајничка држи своје чуваре шума, јер се тиме не искључује и надзор и старање општине крупњске.

Овако мора бити према стању ствари, које се по пописним и пореским књигама показује за сада.

Ако, међутим, та општина налази, да њено имање није у атару општине крупњске, него у њеном сопственом, као што у предњем питању наглашава, онда њој ништа не смета, да покрене питање о атару, и да тражи да се дотична шума испише из књиге Б. општине крупњске и упише у књигу општине костајничке, па да се тамо и порезом задужује.

Ако јој ово призна општина крупњска, онда се тај пренос из књиге у књигу може извршити пристанком и одобрењем пореског одељења, а ако би општина крупњска истакла питање о синору, онда се прво то мора расправити у смислу закона о општинама, па тек тада може бити речи о преносу пореза.

II

Суд општине гладњанске, актом својим Бр. 94. пита:

»По правилу о наплати војнице чл. 6. тачка 1. сви који не служе у војсци плаћају 30% од целокупне годишње порезе на име војнице. По чл. истом тач. 2. намерно осакаћени и онеспособљени, плаћају два пута толико, дакле 60%.

По истом правилу чл. 25. став 5. војница се плаћа на целокупну непосредну порезу, коју дотични војничар плаћа, било сам, било са неподељеном задругом.

Поједине општине су практиковале разрез војнице само на лице, које је војничар, и само на његов део непосредне порезе резали по 30%; а поједине, пак, општине су резале на целу непосредну порезу, и ако ту непосредну порезу плаћају један војничар и два који нису војничари, према чему излази, да и ако је ко служио у војсци, а има војничара у

¹⁾ Кнез Тебе, престоница у старој држави Беотији у Египту, а овде преносно значи онај који даје ручак.

²⁾ Набављач хране за војску.

Пр.

¹⁾ Они, који врбују војнике.

Пр.

плаћа и он на своју непосредну подршку.

Моли се уредништво за објашњење: који је начин наплате правилан, први на самог војничара, или други на целу задругу, те како суд не би до одговорности дошао?»

— На ово питање одговарамо:

Наредбом г. Министра Војног од 31. децембра 1909. год. Ф. Т. № 10043, укинута су правила о наплати војнице, прописана 8. маја 1906. год. Ф. Т. Бр. 2986, која се помињу у предњем питању.

Према томе, она више не могу служити као основица за разрез војнице, па по томе ни правило, које је постављено у ставу 5. чл. 25. нема више важности, него се за основицу разреза има узети став трећи чл. 2. закона о устројству војске.

По овом законском наређењу не би се могло узети, да војницу тр ба разрезати на целокупни задружни непосредни порез, јер је обвеза служења у војци лична, те би наплатом војнице на целокупни порез били оптерећени и они задругари, који су лично одужили дуг према држави.

Али како је према поменутом чл. 25. укинутих правила до сада било друкчије поступање, то је саветно да власти и од сада тако врше задужења, па ко тиме не буде задовољан, он се може жалити у смислу тачке 8. расписа г. Министра Финансија од 24. маја 1910. год. Пор. Бр. 13451.

III

Суд општине гуњачке, актом својим Бр. 176. пита:

„У закону о таксама, на ТБр. 366, стоји: да се плаћа такса за поравнења пред судом, пре пов деог спора, 2. дин. као и правна такса из ТБр. 18 и 40 поменутог закона; а не стоји и то: да ли општински судови треба да наплаћују за оваква поравнења и спорну таксу из ТБр. 359 и 360. поменутог закона. Да не би суд погрешно предњу таксу наплаћивао, он моли уредништво „Полицијског Гласника“ да у свом наредном броју листа даде своје обавештење о овоме“.

— На ово питање одговарамо:

У тежњи да се избегну непотребне и штетне парнице, држава је предвидела законима могућност поравнања, па чак учинила и ту олакшицу, да се не плаћају спорне таксе, него узела много мању.

Тако она је за поравнања код општинских власти узела свега 2 динара — тач. 366-а код првостепених судова свега 10 динара — тач. 184.

Уз ову таксу, и код општинских власти и код државних судова, наплаћује се још и такса на правне послове, ако већ није постојала испрва, која је таксом оптерећена.

Према овоме, за поравнања пре поведеног спора, не треба наплаћивати таксу из тачке 359, 360.

IV

Писар општине мирошвачке, пита:

„Пресудом ово општинског суда од 14-VI-1911 год. Бр 2006, кажњени су А.

и Б. браћа са по три дана затвора, за дело из § 357. тач. 1. крив. закона, а по тужби приватног.

Пресуда је саопштена сваком у законном року, и пошто није постојала жалба, постала је извршном.

Над кажњеним А. извршена је казна затвора 21-X-1911. год. а над кажњеним Б. није, и ако му је пресуда саопштена и извршном постала 18-VII-1911. год.

Настаје питање: да ли је казна затвора на спрам кажњеног Б. застарила, или је радом по пресуди 21-X-1911. г. прекинута застарелост, и сме ли суд сада ову казну над Б. извршити, а да не дође до кривичне одговорности, или не.

Молим уредништво да ми да што скорије објашњење, како не би какав случај по овоме напустио?»

— На ово питање одговарамо:

Како је од 18. јула пр. године, као дана, кад је пресуда постала извршном према осуђеном Б., па до сада протекло више од три месеца, то је пресуда према њему застарила у смислу § 396. кр. закона, и ко би је сада извршио, он би био одговоран.

Тиме, што је један од осуђених издржао казну под 21. октобром прошле године, није прекидана застарелост пресуде према Б. јер се застарелост пресуде прекида само онда, ако је осуђени подвргнут издржавању казне, па побегне из руку власти.

V

Суд општине бјелушке, актом својим Бр. 40, пита:

„Суд овај, пресудом својом од 11. априла 1911. год. Бр. 360, казнио је В. Т. из В. општине В. за дело из § 375. а кр. закона са 10 дана затвора.

Ову пресуду одобрио је и ужички првостепени суд.

Но пошто је кажњено лице било из општине В., суд је актом писао суду општине В. 22. маја пр. год. и 6. јула да пресуду над окривљеним изврши и суд овај са повраћајем акта извести, и то је остало без успеха.

Најзад суд је под 5. августа и 10. окт. пр. год. писао полиц. власти да нареди општ. суду В. да на спрам осуђеног казну изврши и суд извести.

Но суд општ. известио је полиц. власт да је пресуда по § 396. кр. зак. застарила, и власт од овог суда актом изискала пресуду.

Моли се уредништво за објашњење: ко је крив за застарелост — или овај суд, или суд општ. В. одакле је осуђени, и ко ће доћи под § 128. казн. закона, као и да ли исти важи за ту застарелост?»

— На ово питање одговарамо:

Тај суд учинио је са своје стране све што је требало и што је могао, да се пресуда на време изврши.

Кад то ипак није учињено, онда одговорност лежи на часницима општине, одакле је осуђени.

Ако се утврди: да су они намерно пропустили да изврше ову пресуду, онда би одговарали за дело из § 128. кривич. закона, иначе административно дисциплински.

ОДЛУКЕ ДРЖАВНОГ САВЕТА И КАСАЦИОНОГ СУДА

Један случај умесно примењене казне над општинским одборником, што је напустио одборску седницу пре свршетка.

Алекса М., одборник општине С.,... узет је на одговор због тога, што је напустио одборску седницу од 14 јуна 1911 год. у току рада. На свом саслушању изјавио је, да је седницу напустио зато, што га је заболела глава, и што му је, услед велике вике и ларме у седници, јако позлило.

Надзорна власт нашла је, да овде стоји дело из чл. 162 зак. о општинама, па га је казнила са 50 динара (чл. 1670 зак. о општинама).

По изјављеној жалби, III Одсек Држ. Савета нашао је, да је решење надзорне власти на закону основано. С тога је на основу чл. 170 зак. о општ. решио, да се жалба одбаци као неумесна.

Одлука од 2 новембра 1911 године № 10283.

Казна према општинском одборнику, за изостанак од седнице одборске, може се применити тек онда, када надзорна власт по оцени његове одбране утврди, да свој изостанак није оправдао.

Председник општине к... представио је надзорној власти, да Милорад С., одборник исте општине, није хтео доћи на одборску седницу, која је била 14 септембра 1911 г. па је молио да се са њим поступи по чл. 162 зак. о општинама.

На свом саслушању, одборник Милорад изјавио је, да је до сада присуствовао свакој одборској седници, а 14 септембра није могао услед болести сина.

Надзорна власт нашла је, да овде стоји дело из чл. 162 зак. о општинама, па га је, на основу чл. 167. истог закона, пресудом од 19 новембра 1911 год. № 30769 казнила са 20 дин.

По изјављеној жалби, III Одсек Државног Савета нашао је, да пресуда надзорне власти не одговара закону стога, што се из послатих аката не види, да је надзорна власт побила и обеснажила жалитељев навод у одбрани, да је са седнице одборске изостао због синовљеве слабости.

Стога је на основу чл. 170 зак. о општинама решио, да се ожалбена пресуда поништи.

Одлука од 5. децембра 1911. године № 11212.

Један случај неумесе примене чл. 152. закона о општинама.

Младен С., благајник општине м... поднео је оставку на благајништво и молио општински одбор да му је уважи.

Одбор општински на свом састанку од 26. октобра 1911. год. уважио му је оставку и на његово место за општинског благајника изабрао одборника Ђорђа Т.

Надзорна власт решењем од 1. новембра 1911. год. № 32595, задржала је од извршења ову одлуку из ових разлога:

1., По чл. 80. закона о општинама, одбор се скупља у седницу на позив председника и у позиву мора бити означен: дневни ред, место, дан и време састанка. Из послате одлуке не види се, да је на дневном реду те одборске седнице било стављено на дневни ред решавање о оставци досадањег благајника и бирање новог благајника, а међутим по наведеном законском пропису то је требало бити стављено у позиву за седницу.

2., Што није поступиљено у свему по првом одељку чл. 112. зак. о општинама у вези са трећим одељком истог законског прописа; и

3., Што није поступиљено ни по чл. 84. закона о општинама.

Противу овог решења изјавио је жалбу Државном Савету изабрани благајник Ђорђе и у њој навео, да су у свему испуњени прописи чл. 80, 84, 85 и 112. закона о општинама.

Трећи одсек Државног Савета нашао је, да решење надзорне власти не може остати у снази с тога, што ничим није утврђено, да је одлука општинског одбора, којом је жалитељ изабран за општинског благајника, противна каквом законском пропису.

С тога је на основу чл. 170. зак. о општинама решио, да се решење надзорне власти поништи.

Одлука од 5. децембра 1911. године № 11010.

Један случај неумесног одобрења одлуке општинског одбора, којом је расправљено спорно питање, које проистиче из уговора, закљученог између општине и појединаца.

Др А. П., лекар општине п..., упутио је 17. октобра 1911. год. једну представку општинском суду, којом га извештава, да је оболео и да за неко време неће моћи вршити лекарску дужност.

Општински суд претходно је известио окр. начелство, да је општина остала без лекара, молећи да се одреди један лекар, који ће вршити дужност и у општини, па је затим општински одбор 28. октобра 1911. год. донео одлуку, да се награда окр. физикусу Др М., који заступа општинског лекара Др А., исплати из плате овога за све време заступања, зашта ће Др М. поднети рачун. Ово стога, што Др А. није тражио предходно одсуство, нити одредио себи заступника, који би за то време вршио дужност општинског лекара, а по тач. 7. уговора био је дужан то учинити,

Противу ове одлуке, Др А. изјавио је жалбу надзорној власти, наводећи да је иста неправилна са разлога: што он по чл. 7. уговора у случају болести има сва права указног државног чиновника, те је позивање на чл. 7. уговора без вредности, јер он предвиђа друге случајеве одсуства, и што је о својој болести благовремено известио општ. суд. подневши за то и потребно лекарско учерње.

Надзорна власт на основу чл. 152. зак. о општ. расмотрила је жалбену одлуку суда и одбора општинског, па је

нашла, да иста није противна закону и да према томе нема законских разлога да је задржава од извршења, о чему је решењем од 9. новембра 1911. год. № 11752. известила и жалитеља Др А.

По изјављеној жалби, III Одсек Државног Савета нашао је, да решење надзорне власти не може остати у снази с тога, што је, одобравајући одлуку општинског одбора, одобрила и његов поступак, којим је расправљено спорно питање, које проистиче из уговора, закљученог између општине и жалитеља, а за то није била надлежна.

С тога је на основу чл. 170. зак. о општ. решио, да се решење надзорне власти поништи.

Одлука од 1. децембра 1911. године Бр. 11079.

У расходе, који се сваке године морају предвидети у среском буџету, долази и издржавање државних пастува и пастувских станица.

Ванредна скупштина среза д... на свом састанку од 13. новембра 1911. године, донела је одлуку, да се тражена сума у 1002.26 дин., колико срез дугује за издржавање пастува у 1905 и 1906. год., не уноси у срески буџет за 1912. год. већ да се то унесе у буџет за 1913 год.

Надзорна власт решењем од 15. новембра 1911. год. № 18204. а на основу чл. 40. закона о уређењу округа и срезова, задржала је од извршења ову одлуку са разлога, што је иста противна чл. 133. помен. закона, тач. 10. чл. 22. закона о окружним среским и општинским буџетима и чл. 2. правила о пастувским станицама. Стога је цео предмет доставила Министарству Унутрашњих Дела.

Налазећи да је решење надзорне власти на закону основано, Министар Унутрашњих Дела на основу чл. 14 и 40. закона о уређењу округа и срезова спровео је Државном Савету сва акта овог предмета, с молбом да по истоме донесе своје решење.

Државни Савет нашао је, да је решење надзорне власти на закону основано, па је, на основу чл. 40. у вези са чл. 14. зак. о уређењу округа и срезова, решио: да се решење надзорне власти одобри.

Одлука од 29. новембра 1911. године № 11129.

И противу одлуке окружног одбора, донете по општинском буџету, има места жалби вишој власти по чл. 27. Устава.

Окружни одбор окр. п..., прегледајући буџет општине л..., нашао је, да су извесне партије у приходима и расходима мале, па их је с тога повећао.

Одбор општински, добивши тако повећани буџет, нашао је, да је радња окружног одбора неправилна и противзаконита, јер су општине по чл. 3. закона о општинама самоуправне у својим унутрашњим пословима. С тога је донео одлуку 30. октобра 1911. год. № 9670. (на основу

чл. 86. и 130. зак. о општинама), да се противу оваквог рада окружног одбора жали окружном начелству.

Надзорна власт решењем од 9. новембра 1911. год. № 23628. обуставила је од извршења ову одлуку из ових разлога:

Буџет општински коначно одобрава, у овоме случају, окружни одбор. чл. 108. тач. 17. зак. о уређењу округа и срезова.

Ни једним законским прописом није предвиђено, да општински одбор може стављати противразлоге окружном одбору по коначном одобрењу буџета, те је и општински буџет за текућу годину извршан, а у толико пре, што и окружни начелник за одлуку окружног одбора, којом је општински буџет преиначен на онда одобрен, није нашао за умесно, да употреби своје право, које му даје чл. 113. зак. о уређењу округа и срезова.

По изјављеној жалби, III Одсек Државног Савета, и не упуштајући се у оцену саме ствари, нашао је, да решење надзорне власти не може остати у снази с тога, што се њиме није могао спречити општински одбор, да противу одлуке окружног одбора употреби правно средство (право жалбе) вишој власти, када му је то право зајемчено чл. 27. Устава.

С тога је, на основу чл. 170. зак. о општинама, решио, да се решење надзорне власти поништи.

Одлука од 5. децембра 1911. године № 11007.

Општинском часништву и особљу, до дана одобреног буџета за текућу годину, издаје се плата по прошлогодишњем буџету, али ако је ова била већа но што им је буџетом за текућу годину предвиђена и одобрена, дужни су вратити вишак изузете плате.

По буџету општине г... за 1911 год. предвиђене су мање плате општинском часништву и особљу, но што су биле по буџету за прошлу (1910) годину Али како је буџет за 1911. год. пројектован и послат на одобрење у месецу априлу исте године, то је часништву и особљу за месеце јануар, фебруар и март издата плата по старом, прошлогодишњем, буџету у см. чл. 6. закона о окружним, среским и општинским буџетима.

Министар Финансија, као надлежан по чл. 132. зак. о општинама, одобрио је буџет за 1911. год. 7. септембра 1911. г. и тако одобрен примљен је у општинском суду 15. истог месеца.

Како се, услед издавања плате часништву и особљу за прва три месеца по прошлогодишњем буџету, појавио мањак у 240 дин., то је одбор општински 11. октобра 1911. год. донео одлуку, да председник, кметови, деловођа и писар врате општинској каси вишак који су на рачун својих плата примили.

Незадовољни овом одлуком, они су се на исту жалили надзорној власти, наводећи да је иста неправилна с тога, што је њима по чл. 6. зак. о окр. ср. и општ. буџетима плата следовала по старом буџету све до дана коначног одобрења овогодишњег буџета,

Надзорна власт наша је, да је одлука одборска на закону основана, па ју је на основу чл. 33. зак. о уређењу округа и срезова и чл. 170. зак. о општинама одобрила и о томе и жалитеље известила својим решењем од 18 новембра 1911. г. № 20407.

По изјављеној жалби, III Одсек Државног Савета нашао је да је решење надзорне власти правилно и на закону основано. С тога је одлуком од 16. децембра 1911. год. № 11547, а на основу чл. 170. зак. о општ., одбацио жалбу као неумесну.

Јос. К. Ст.

Решење Касационог Суда о сукобу између начелника округа крагујевачког и првостепеног крагујевачког суда од 21. маја 1911. год. № 7321.

Начелник ср. јасеничког решењем својим № 2209 од 31. јануара 1911 г. а на основу т. 11. § 365 крив. зак. наложио је да се М. Т. абација и М. М. раздвоје од даљег ванбрачног живљења. Противу овог решења М. Т. је изјавио жалбу првост. крагујевач. суду, но првостеп. крагујевачки суд се огласио за ненадежног за разматрање овог решења из разлога: што истим није изречена ни једна од оних казни предвиђених за иступне кривице у § 310 крив. законика и вратио акта нерасмотрена.

Начелство округа крагујевачког нашло је, да је за разматрање и решење по овој жалби надлежан првостепени суд а не надзорна власт, и ако није предвиђена ожалбегим решењем ни једна казна из § 310 кривич. зак., пошто је првостепени суд увек надлежан за разматрање свију одлука из части III. кривич. зак. без обзира на то, да ли је одлуком полиц. власти или решењем изречена казна према неком лицу, или му је само изложено да нешто учини, па ако не учини да ће бити кажњен.

У III. части нашег крив. закона има више дела по којима се прописима законским прво тражи опомена решењем, па тек у поновном случају следеће казна предвиђена § 310. крив. зак. као што су случајеви из тач. 8 и 9 § 329; т. 2 и 3 § 360, § 356 е крив. законика, и за које је надлежан увек првостепени суд.

Касациони суд је расмотрио акта овога сукоба па је нашао:

„Да овде не може бити у законском смислу сукоба власти за разматрање услед тога, што поменуто „решење“ и не подлежи разматрању никоје власти, па ни оних које се сукобљавају, а то са ових разлога:

У § 365. т. 11 кривич. законика предвиђено је, да ће власт казнити онога човека и жену, који би на општу саблазан невенчано живели и не би се на опомену власти раздвојили. Ту је опомена предвиђена као услов за постојање кривичног дела, односно за казну, услед чега она не представља ни једну од оних казни предвиђених у § 310 крив. законика за иступна дела; па према томе одлука о

њеној примени не може бити предмет разматрање од стране првостепеног суда у смислу § 15 и 16 полиц. уредбе.

Ова опомена представља само једну *наредбу* власти, која ће од стране првостепеног суда у погледу законитости бити цењена тек ако би дошла *казна* као последица непоступања или непослушности по тој наредби, па би се осуђени тада жалио. Тиме пак ова наредба губи и карактер административног спора, те се њено разматрање не може, *по жалби*, стављати у *дужност* старијој административној власти, већ се њено разматрање има резервисати за суд, на случај изрицања казне, а по жалби осуђенога.

То што полицијска власт погрешно једној својој наредби даје име „решење“ мора остати без утицаја, пошто се тиме не може да промени природа саме ствари, садржина њена“.

М. Л. Р.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ПОТЕРЕ

Милосав Јовановић, абациски калфа код Сретена Милојевића, из Крагујевца, извршио је кажњиво дело из § 191. кр. закона, па побегао.

Он је родом из Влачке, у срезу јасеничком, стар 20—25 година, у опште приномањаст.

Депеша начелства округа крагујевачког Бр. 2455.

Живојин Р. Миленковић, из Крвавице, и **Станка**, жена **Стевана Филиповића**, из истог села, покради су мужа Станкиног па побегли.

Живојин је стар 31 годину, средњег раста, у лицу пун, бркова малих, у оделу сељачком. Депеша начелника среза расинског Бр. 2739.

Стајадин Стевовић, б. саобраћајни чиновник на јагодинској и младеповачкој железничкој станици, има да се спроведе суду, али му се не зна место борављења.

Стојадин је висок, смеђ, очију граорастих, нос правилног, бркове потшишава, стаса витког.

Акт начелника среза беличког Бр. 1772.

Препоручује се полицијским и општинским властима, да за овим побеглим лицима учине најживљу потеру, и у случају проналаска стражарно их упуте властима које су потернице издале, с позивом на означене бројеве акта или депеша.

ТРАЖЕ СЕ

Данило Вулишић, из Маглича, пресудом начелника среза студеничког од 21. октобра пр. год. Бр. 14808, осуђен је на десет динара новчане казне, и да плати 96 динара накнаде штете шумском фонду солидарно са Саватијем Кузуновићем и Милошем Балтићем, из Брезове, за дело из т. 9. чл. 132. закона о шумама.

Данило је отумарао незнано куд и пресуда не може да му се саопшти.

Позивају се све власти да га живо потраже, па кад га пронађу да му протоколарно саопште горњу пресуду, и протокол саопштења пошљу начелнику среза студеничког, иначе о не-проналаску што пре одговоре.

Акт начелника ср. студеничког Бр. 1254.

ЊИЖЕВНИ ОГЛАС

Пуних је десет година, како у „Полицијском Гласнику“ обрађујем рубрику

„ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА“

За тако дуги низ година истицана су тако разноврсна и многобројна питања из области судства и администрације, да се слободно може рећи, како је данас мало ствари, које нису биле предмет јавности и остале нерасветљене.

Ја лично никад нисам имао претензије да оцењујем вредност ових својих радова, али из многобројних изјава полицијских чиновника, општинских деловођа и писара, као и многих других људи, који се баве применом закона, могао сам извести закључак, да су они ипак били од големе користи, нарочито полицијским и општинским властима.

Како из сиљних питања, која се и данас упућују „Полицијском Гласнику“ видим, да се понављају ствари, које су већ објашњене, ја сам дошао до уверења, да је већина ових радова непозната млађим људима, јер је врло мало оних, који су сачували комплете „П. Гласника“ за све време његовог издавања.

Да бих пружио могућност онима, који данас примењују законе, да се послуже овим радовима, ја сам средио сав овај десетогодишњи рад по материји да га штампам као засебну књигу.

Овоме сам додао и све чланке, које сам до сада штампао из области судства и администрације.

Књига би изнела од 20 до 25 штампаних табака, и цена би јој била 5 динара.

Како би ова књига могла изаћи само тако, ако будем скупио најмање 500 претплатника, колико би било довољно да се покрију трошкови штампе, то се обраћам свима онима, који налазе да би им ова књига могла користити, да ми до половине месеца марта пошљу претплату, како бих књигу одмах дао у рад.

На случај, да до горњег рока не буде пријављен довољан број претплатника, вратићу свакоме новац натраг.

Предговор овој књизи написао је наш уважени професор грађанског права на Универзитету, господин Живојин Периф.

Молим и све своје пријатеље, да се заузму око скупљања претплате.

9. фебруара 1912. год.

Београд

Димитрије С. Калајић

окружни начелник у пензији

Његушева улица бр. 71.